

ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ ΣΤΟΝ 17^{ΟΝ} ΑΙΩΝΑ

Ο Κωνσταντίνος Γεράκης από το Αργοστόλι. Έφυγε ναύτης από την Κεφαλλονία και εuréθη ύπουργός στο Σιάμ. Τό ναυάγιο και ή διάσωσις του. Πώς άργάνωσε τά ύπουργεία τών οικονομικών και τών εξωτερικών σ' ένα βάρβαρο λαό. Απέριψε τόν τίτλο του άντιβασιλέως. Απελύτρωσε τό Σιάμ από τούς ξένους εμπόρους. Όπου ο Σιζικμίας πρωθυπουργός ραβδίζεται.

Ένας άπλοός Έλληνας ναυτικός κατά τόν 17ον αιώνα κατόρθωσε να γίνεσθε άλλοκότους συνθήκας, και ν' άπασχολήσθε σοβαρώς τη γαλλική πολιτική επί Λουδοβίκου 14ου. Ο Κωνσταντίνος Γεράκης.

Η περιπέτειός του, τά κατορθώματά του, ή άνόησις του στα μεγαλύτερα άξιώματα, ή προσωπικές του σχέσεις με τόν αυτοκράτορα σ' ένα άσιατικό κράτος όπου οι ήγεμόνες είνε σχεδόν άθεοι και θεωρούνται από τούς υπηκόους των ένα είδος ένσαρκωμένων, άλλ' άσράτων θεών, καθώς και τό τραγικό του τέλος, μοιάζουν με τίς ιστορίες της Χαλιμάς και θά έκρινοντο ως παραμύθια άν δεν είχαν γραφεί για τόν Κωνσταντίνο Γεράκη άνθρωποι άξιόπιστοι καθώς ο περιηγητής Φορμπέν, ο άββάς Σαζζέ και ο δούξ του Όρχεάν στα άπονημονεύματά του.

Ο Κωνσταντίνος Γεράκης εγεννήθη στο Αργοστόλιον της Κεφαλληνίας κατά τά μέσα του 17ου αιώνας. Από τότε που ήταν μικρός άκολούθησε τό ναυτικό στάδιο. Τά ταξείδια που έκανε στις ελληνικές θάλασσες, πολύ γρήγορα τού έφάνησαν περιορισμένα και άπεράσιε να φύγη για πολύ μακριά, εκεί που ένας ναυτικός μπορεί να διακριθί και να κινή την τύχη του. Έναυτολογήθηκε λοιπόν σ' ένα άγγλικό πολεμικό πλοίο και σε λίγους μήνες εuréθη στην Ινδία.

Ψύξις περιπετειώδης καθώς ήταν, ζητώντας διαρκώς δράσι και μεγάλες επιτυχίες δεν έμεινε πολύν καιρό στο ναυτικό στάδιο. Έμπηξε στην ύπηρεσία της άγγλικής εταιρείας τών Ινδιών και εστάλη με άποστολή εμπόρικη στην Κίνα και στην Ιαπωνία. Άρκετά χρόνια έκανε τά εμπόρικα τών ταξείδια μεταξύ τών δύο αυτών χωρών και κατόρθωσε να μάθη τίς γλώσσες τών άνατολικών αυτών λαών, και τά ήθη και τά έθιμά τους σε μία εποχή που διείσδυσε Εύρωπαίους στους τόπους της άλλο άνατολής εθεορείτο κατορθώμα. Τό άποτέλεσμα ήτο ότι στα λίγα αυτά χρόνια έκέρδισε άρκετά χρήματα, τόσα όσα έφταναν για ν' άποφασίση να χειραφετηθί έντελώς και να κινή τό εμπόριο προϊόντων της μακρινής άνατολής σε εφοπλιστικές άγορές για δικό του λογαριασμό.

Εναύλασε λοιπόν στην Ιαπωνία ένα μεγάλο πλοίο τό φρότισε με τόσα πράγματα όσα έφταναν για να γίνη πλουσιώτατος στον πρώτο εύρωπαϊκό λιμένα και σήκωσε την άγκυρα με τέραμα του ταξείδιου του την Άγγλία.

Άλλά τά ταξείδια αυτά εκείνο τόν αιώνα ήταν επικίνδυνα. Τά πλοία ήταν ύποχρεωμένα για να φθάσουν στην Εύρώπη να κάμουν τό γύρο της Άφρικής και να περνούν από τούς ταραχώδεις εκείνους ώκεανούς κοντά σε άκτές, όπου και άν διεσώζοντο από τόν πνιμό έν περιπτώσει ναυαγίου, ένινδύνονταν από τίς άγριες άσιατικές και άφρικανικές φυλές.

Ο Γεράκης δεν διεφύγε την τύχη τών περισσότερών θαλασσοπόρων της εποχής του. Τό πλοίο του εναυάγησε και κατεποντίσθη. Εύχεως τό ναυάγιο έγινε κοντά στις άκτές του Μαλακκά, όπου ο Γεράκης κατόρθωσε να διασωθί κολημητώντας. Στο Μαλακκά που εuréθηκε δεν έκλαιγε μόνον τό πολύτιμο φορτίο που έχασε που άποτέλεσε όλη του την περιουσία, καθώς και τόν πνιμό του πληρώματος του πλοίου που θά του ήταν εκεί πολύτιμοι σύγγροφοι, αλλά εφοβήθηκε ότι θά χανόταν. Τί μπορούσε να κάμη σε μία άπροσπέλαστη στους Εύρωπαίους άσιατική άκτι, όπου οι άγριοι ίθαγενείς θεωρούσαν έχθρο κάθε ξένο, και πολύ περισσότερο τούς λευκούς που τούς μιλούσαν ως πνεύματα καταστροφής.

Εύτυχώς στο ίδιο μέρος είχε ναυαγήσει την προηγούμενη ήμέρα γυρίζοντας στον τόπο του ο πρέσβης του βασιλέως του Σιάμ στην Περούα. Ο Γεράκης ήξερε πολύ καλά τη σιαμαία γλώσσα και έκαμε τόση έντύπωση στον άνατολίτη πρέσβη τό πνεύμα του, ή διαγωγής του, ή γνώσεις του, ώστε εσκέφθηκε να τόν μεταχειρισθί για την πατρίδα του. Ο εύρωπαϊός ναυαγός τού είχε έρελκύσει την εμπιστοσύνη και τό θαυμασμό. Έπρότεινε λοιπόν στο Γεράκη να τόν άκολουθήσθε στην αήλη του Σιάμ, όπου άν ήθελε να μείνη μπορούσε να τού έξασφαλίση κέρδη, ή άν ήθελε να φύγη θά τού παρείχε άσφαλή τά μέσα να ζαναγαγήσθε στην Εύρώπη.

Ο Γεράκης τό δέχθηκε και έφυγαν για τό Σιάμ με την πρώτη ευκαιρία. Εκεί ο πρέσβης παρουσίασε τόν ξένο του στον πρωθυπουργό με τη θερμή σύσταση να τόν μεταχειρισθί στην ύπηρεσία του κράτους, στις

άκτες του οποίου είχαν άρχισθί να πλησιάζουν οι Εύρωπαίοι και που θά ήταν έπομένως πολύτιμοι χωρίς στη γνώσι πολλών εύρωπαϊκών και άσιατικών γλωσσών να κανονίση τά παρουσιάζόμενα ζητήματα. Ο πρωθυπουργός ή Βαοζαλέν όπως λέγεται στο Σιάμ εκείνος που κατέχει τό ανώτατο αυτό άξίωμα έμίλησε με τόν Γεράκη και κατεπλάγη από τίς γνώσεις του και τίς άπαντήσεις του σε ερωτήσεις σχετικές με τό εμπόριο και τα έξωτερικά. Τόν έπήρε λοιπόν στην ύπηρεσία του και σε λίγο του παρέδωσε τη διεύθυνση του οικονομικού κλάδου και τών έξωτερικών σχέσεων του κράτους.

Έτσι ο Κωνσταντίνος Γεράκης, χωρίς σ' ένα ναυίγιο, από εμπόρος εuréθηκε έξαφν ύπουργός τών οικονομικών και τών έξωτερικών του Σιάμ. Για να φέρη τά οικονομικά σε κάποιον τάξη και να έπιβάλλη σύστημα οικονομικό στο κράτος καλύτερο από τό καθιερωμένο και τότε ήτο έπομενον να είνε καταλλήλο τό ή έξωτερική πολιτική του Σιάμ. Είχε να κάμη όχι μόνον με τούς Εύρωπαίους, που ήξερε τόν τρόπο που εσκέπτοντο και έπολιτεύοντο, αλλά και με άλλα άσιατικά κράτη, με άλλες και πρέσβεις άπολιτιστον χωρών, φιλοπολέμων, βάρβαρων. Άλλά τόσο καλά διεξήγαγε την έξωτερική πολιτική, ώστε έπέσυσε την προσοχή και τό θαυμασμό του βασιλέως του. Ο Γεράκης έγινε ο έννοούμενος του ήγεμόνος του Σιάμ, και ο άνθρωπος τόν όποιον εσέβοντο οι μανδραίνιο της χώρας ως την μεγαλύτεραν προσωπικότητα του κράτους. Και τότε ήτο ή εμπιστοσύνη του βασιλέως, ώστε όταν επέβανε ο πρωθυπουργός του, έπρότεινε εις τόν Γεράκην όχι μόνον τό άξίωμα αυτό, και τόν τίτλο του άντιβασιλέως της βασιλείας.

Ο Γεράκης, σαν έξυπνος Κεφαλλονίτης, ευχαρίστησε τόν βασιλέα για την μεγάλη τιμή που τού έκανε, τού ύπεσέθη ότι θά εξακολουθούσε να τού παρέχη τίς ύπηρεσίες του με μεγαλύτερο ζήλο, αλλά γνωρίζοντας ότι οι μεγάλοι τίτλοι και τά μεγάλα άξιώματα όταν παρέχονται σε ξένους, προκαλούν τό φθόνο τών μεγάλων οικογενειών της χώρας που φιλοδοξούν να φθάσουν ύψηλά, έπεισε τόν βασιλέα να διορίση πρωθυπουργόν έναν Σιαμαίον μανδραίνιο. Ο βασιλέυς έδέχθη την γνώμη του και πράγματι διορίσε άλλον πρωθυπουργόν, αλλά ταυτοχρόνως έξέδωσε διάταγμα με τό οποίο έλληροφρόνιτο όλοι οι ύπίζκοι και οι άξιωματούχοι του κράτους, ότι εκτός τών οικονομικών και τών έξωτερικών, αι γνώμαι και αι πράξεις του Γεράκη έπρεπε να θεωρούνται ως γνώμαι και πράξεις αυτού του ίδιου του βασιλέως.

Έτσι ο Γεράκης εuréθη και οσίαν άπόλυτος κύριος και ρυθμιστής τών ύποθέσεων του κράτους. Τότε εστράφη ή προσοχή του προς τόν τρόπο που διεξήγετο τό εμπόριο στο Σιάμ. Οι Ούθωμανοί είχαν έντελώς στα χέρια τους αυτόν τόν πολύτιμο κλάδο, και άπευγίμωναν τούς αυτόχθονες, άγοράζοντας τά πολύτιμα προϊόντα τους με τό τίποτα. Ο Γεράκης έχρισε έπιζήμιο για τόν τόπον αυτό τό παλιό εμπόρικό καθեսτος και κατόρθωσε να όργανώσθε έτσι την άγορά και την εξαγωγή, ώστε και οι πολήται Σιαμαίοι να κερδίζουν πολύ περισσότερα και τό κράτος να ώφελείται. Χάρις στην ένεργεια αυτή ο δημόσιος θησαυρός ηύξήθη και ο λαός που άπεμυζείτο ως τότε από τούς Ούθωμανούς άνεκουρίσθη οικονομικώς.

Άλλ' όπως ήτο φυσικό οι ξένοι έμποροι άντέδρασαν και κατόρθωσαν να κάμουν όργανο τους τόν νέο πρωθυπουργό δι' ενός Άγγλου έμπορου ονομαζόμενον Βάιρον. Ο πρωθυπουργός προσεπάθησε τότε να καταστήση τόν Γεράκη βλοπλον στον βασιλέα για να τόν έντολήσθε από τη θέσι του. Ο βασιλέυς όμως τού Σιάμ άντελήφθη ότι έπρόκειτο περι ραδιουργιών και άφου καθήρσε τόν πρωθυπουργό διάταξε να τόν ραβδίσσει δημοσίε.

Αυτό ηύξησησε περισσότερο την δύναμη του Γεράκη. Και τότε ο Γεράκης συνέλαβε τό μέγα σχέδιον να έξευρωπαϊσθε και να εκχριστιανίσθε τό Σιάμ, την Κοχινγκίας και τά γειτονικά μέρη της Κίνας και της Ιαπωνίας, όπου έφθαναν ή έπιρροή του βασιλέως του Σιάμ.

(Στο άλλο φύλλο τελειώνει)

